

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 113/20
V Lucemburku dne 23. září 2020

Rozsudek ve věci C-777/18
WO v. Vas Megyei Kormányhivatal

Zásada volného pohybu služeb a směrnice o přeshraniční zdravotní péči brání vnitrostátní právní úpravě, která v případě absence předchozího povolení vylučuje náhradu nákladů spojených s neodkladným zákrokem, který podstoupila pojištěná osoba s bydlištěm v jednom členském státě v jiném členském státě

Takové omezení zásady volného pohybu služeb není přiměřené a porušuje tuto směrnici

V roce 1987 došlo u WO, jenž je maďarským státním příslušníkem, k odchlípení sítnice v levém oku a na toto oko přestal vidět. V roce 2015 mu byl na pravém oku diagnostikován glaukom. Léčba, kterou podstoupil v několika maďarských zdravotnických zařízeních, nebyla úspěšná, jeho zorné pole se neustále zužovalo a jeho nitrooční tlak vykazoval zvýšené hodnoty.

Dne 29. září 2016 kontaktoval WO lékaře působícího v Recklinghausenu (Německo) a objednal se k němu na lékařskou prohlídku dne 17. října 2016. Lékař ho informoval, že bude muset jeho pobyt prodloužit do 18. října 2016, kdy případně dojde k oftalmologickému zákroku.

Mezitím na lékařské prohlídce provedené v Maďarsku byl WO naměřen nitrooční tlak v hodnotě, jež značně převyšovala hodnotu považovanou za běžnou. Po vyšetření, které WO podstoupil dne 17. října 2016 v Německu, lékař působící v tomto členském státě rozhodl, že by měl být oftalmologický zákrok proveden bezodkladně, aby se zachránil zrak WO. Tento zákrok byl úspěšně proveden dne 18. října 2016.

Žádost o náhradu nákladů spojených se zdravotní péčí poskytnutou v Německu byla maďarskými orgány zamítnuta z důvodu, že tato péče představovala plánované léčení, pro které WO nezískal předchozí povolení předepsané unijními nařízeními o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení“)¹.

Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (správní a pracovní soud v Szombathely, Maďarsko), jenž rozhoduje o žalobě proti rozhodnutí o zamítnutí náhrady nákladů souvisejících s výše uvedenou zdravotní péčí, se Soudního dvora táže, zda nařízení, směrnice o přeshraniční zdravotní péči² či zásada volného pohybu služeb brání právní úpravě členského státu vykládané v tom smyslu, že ve všech případech vylučuje náhradu zdravotní péče poskytnuté bez předchozího povolení v jiném členském státě, a to bez ohledu na zdravotní stav pacienta či neodkladnost dotčené zdravotní péče.

Dnešním rozsudkem Soudní dvůr, zabývající se zaprvé výkladem nařízení, konstatuje, že zdravotní péče poskytnutá v jiném členském státě, než ve kterém má pojištěná osoba bydliště, výhradně z vlastní vůle této osoby představuje ve smyslu nařízení plánované léčení, jehož náhrada je podmíněna vydáním předchozího povolení příslušnou institucí členského státu bydliště.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/24/EU ze dne 9. března 2011 o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči (Úř. věst. 2011, L 88, s. 45).

V této souvislosti Soudní dvůr připomíná svou judikaturu³, podle které má pojištěná osoba, i když nemá řádně vydané předchozí povolení před započítím péče poskytované v jiném členském státě, nárok na to, aby jí příslušná instituce přímo nahradila náklady, které jí vznikly v souvislosti s touto péčí, a to ve výši rovnocenné té, kterou by tato instituce běžně uhradila, kdyby pojištěná osoba takové povolení měla. Tato možnost vyvstává zejména tehdy, když pojištěná osoba z důvodů souvisejících s jejím zdravotním stavem nebo potřebou neodkladné péče nemohla o takové povolení požádat nebo nemohla čekat na rozhodnutí příslušné instituce o její žádosti o povolení (dále jen „zvláštní okolnosti“).

Za tímto účelem je na příslušné instituci, aby pod dohledem vnitrostátního soudu posoudila, zda se případ, který jí byl předložen, vyznačuje zvláštními okolnostmi a zda jsou rovněž splněna kritéria pro náhradu příslušnou institucí podle čl. 20 odst. 2 druhé věty nařízení č. 883/2004⁴.

V projednávané věci Soudní dvůr s ohledem na první podmínku týkající se výskytu zvláštních okolností konstatuje, že vyšetření provedené v Maďarsku dne 15. října 2016, jehož výsledek potvrdil naléhavost oftalmologického zákroku, který WO skutečně podstoupil v Německu dne 18. října 2016, může představovat indicii o tom, že by **nemohl čekat na rozhodnutí příslušné instituce o žádosti o povolení**. Maďarskému soudu nicméně přísluší posoudit, s ohledem na všechny konkrétní okolnosti sporu v původním řízení, zda jsou splněny obě výše uvedené podmínky.

Pro případ, že by maďarský soud dospěl k závěru, že WO nemá na základě nařízení nárok na náhradu nákladů na péči, která mu byla poskytnuta v Německu, Soudní dvůr zadruhé zkoumá, zda zásada volného pohybu služeb a směrnice⁵, která tuto zásadu konkretizuje, brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která ve všech případech vylučuje náhradu nákladů na zdravotní péči poskytnutou pojištěné osobě v jiném členském státě bez předchozího povolení, a to i v případě skutečného nebezpečí nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu.

V této souvislosti Soudní dvůr konstatuje, že systém takový předchozího povolení, jaký zavádí vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, **představuje omezení volného pohybu služeb**.

Pokud jde o argument maďarské vlády, podle něhož je takové omezení odůvodněno cílem umožnit optimální plánování a řízení zdravotní péče a zajistit kontrolu nákladů spojených s touto péčí, Soudní dvůr uvádí, že takového požadavku se lze dovolávat **pouze pro nemocniční péči nebo náročnou mimonemocniční péči**, a není proto přípustný pro lékařskou konzultaci. Maďarskému soudu tedy přísluší ověřit, zda dotčený oftalmologický zásah spadá do některé z těchto dvou kategorií péče.

Pro případ, že by měl maďarský soud za to, že dotčený oftalmologický zákrok představuje nemocniční péči nebo náročnou mimonemocniční péči, Soudní dvůr konstatuje, že vnitrostátní právní úprava, která v případě absence předchozího povolení vylučuje, aby příslušná instituce nahradila náklady na takovou péči, a to i za zvláštních okolností uvedených výše, i když by podmínky pro takovou náhradu byly jinak splněny, obsahuje **nepřiměřené omezení volného pohybu služeb a porušuje směrnici**.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout

³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. října 2010, Elčinov (C-173/09).

⁴ Článek 20 odst. 2 druhé věta nařízení č. 883/2004 stanoví: „Povolení je vydáno, pokud dotyčné léčení patří mezi dávky stanovené právními předpisy v členském státě, kde má dotyčná osoba bydliště a kde se jí nemůže dostat takového léčení v lékařsky odůvodnitelné lhůtě, s přihlédnutím k jejímu zdravotnímu stavu a pravděpodobnému průběhu její nemoci.“

⁵ Členský stát, v němž je pacient pojištěn, nahradí nebo přímo uhradí náklady na přeshraniční zdravotní péči do výše nákladů, které by sám převzal, pokud by tato zdravotní péče byla poskytnuta na jeho území, avšak jen do výše skutečných nákladů na čerpanou zdravotní péči.

v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499